

Прихненко Максим Іванович
Анісов Артур Олександрович

Трансформація зовнішньої політики КНР на сучасному етапі

УДК 327.8(73+510)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-3.29>

Прихненко Максим Іванович
кандидат політичних наук,
старший викладач кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої
політики
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
вул. 600-річчя, 21, Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0002-5228-6253

Анісов Артур Олександрович
магістр міжнародних відносин
ORCID: 0000-0002-5118-3666

На тлі зростаючого економічного та політичного впливу Китайської Народної Республіки у постбіполярному світі, актуальність дослідження пріоритетних напрямків її зовнішньої політики значно посилюється, зокрема для України. Оскільки рівень обороноздатності України безпосередньо залежить від глобальних тенденцій, розуміння зовнішньополітичних орієнтирів Пекіна є критично важливим для формування національних зовнішньополітичних рішень.

Метою дослідження є аналіз особливостей трансформації векторів зовнішньої політики КНР на сучасному етапі та визначення найбільш пріоритетних напрямків її реалізації.

У ході дослідження було вжито таких методів, як системний підхід, дедуктивний та індуктивний підходи, метод контент-аналізу, а також принцип історизму.

У результаті дослідження було встановлено, що зовнішня політика КНР є системною, стратегічно орієнтованою та такою, що спрямована на посилення позиції Китаю у глобальній системі. Визначено, що основу зовнішньої політики становить багатовекторний підхід, що інтегрує КНР у різні регіональні та глобальні процеси, балансує між економічними, політичними та безпековими інтересами. Здійснено огляд ініціативи «Один пояс, один шлях», що поєднує економічну експансію з посиленням зв'язків у рамках периферійної дипломатії, а також розріз активної співпраці КНР з країнами Глобального Півдня, що демонструє прагнення Китаю до розширення сфери власного лідерства.

Дослідження окреслює потенційні можливості для України, які відкриває зовнішня політика КНР, зокрема щодо інвестицій у повоєнне відновлення. Увага приділяється помірному фокусу КНР до війни РФ проти України, а також фактору залежності лояльності Китаю від інвестиційної привабливості. З урахуванням досвіду країн Глобального Півдня визначено, що активізація економічного вектору зовнішньої політики КНР може загрожувати суб'єктності реципієнта, що формує для України потенційні виклики у розрізі можливого посилення партнерства.

Ключові слова: Китай, зовнішня політика, економіка, інвестиції, вплив.

Вступ. У сучасних умовах, після тривалого періоду одноосібного лідерства США в постбіполярному світі, спостерігається швидке зростання політичного та економічного впливу Китайської Народної Республіки. Це підкреслює важливість вивчення ключових напрямів зовнішньої політики Китаю, зокрема з огляду на українські інтереси. Адже здатність України забезпечувати свою обороноздатність значною мірою залежить від загальних тенденцій у міжнародних відносинах, що є важливим фактором при формуванні її зовнішньополітичного курсу.

Мета. Метою дослідження є аналіз особливостей трансформації векторів зовнішньої політики КНР на сучасному етапі та встановлення її найбільш пріоритетних напрямків.

Методи дослідження. Для досягнення мети та виконання завдань було застосовано системний підхід задля виділення досліджуваного явища в контексті його тісного взаємозв'язку із умовами розвитку та середовищем існування, дедуктивний та індуктивний підходи, метод контент-аналізу та принцип історизму щодо осмислення явищ з урахуванням їх логічної хронологічної еволюції.

Результати. За визначенням колишнього посла США в Ефіопії та дослідника Девіда Шинна, век-

тори міжнародної співпраці КНР включають групу великих держав, країни на стратегічній периферії Китаю, країнами, що розвиваються, і багатосторонні міжнародні форуми. Дані напрямки визначають загальні фокуси зовнішньополітичної уваги Китаю, у той час як їх суб'єктне наповнення може перетинатися між різними напрямками. До ряду важливих для взаємодії великих держав відносяться Сполучені Штати, Росія, Японія, Велика Британія та окремі країни Європейського Союзу, а також Європейський Союз як цілісний суб'єкт. Країни стратегічної периферії, як правило, є географічно близькими до КНР, та традиційно включають Росію, а також країни Східної, Центральної, Південної та Південно-Східної Азії [15, с. 4]. Щодо периферійної дипломатії, то КНР почала посилювати свою увагу до даного вектору під час правління Ху Цзіньтао, а починаючи з періоду приходу до влади Сі Цзіньпіна, цей напрямок отримав інституційне підкріплення за рахунок ініціативи «Один пояс, один шлях», що тісно пов'язана з периферійною дипломатією Китаю [7, с. 35].

Загалом, тенденції XXI століття демонструють посилену увагу КНР до економік країн, що розвиваються [4, с. 26]. У ширшій класифікації Д. Шинна, серед країн, що розвиваються, у взаємодії

з Китаєм вирізняються «великі», «нові», та «інші» держави, у залежності від їхнього економічного потенціалу та часових рамок активізації розвитку [15, с. 5]. Встановлена Китаєм двостороння взаємодія з іншими країнами варіюється від широких стратегічних партнерств до тих, що мають більш окремі специфічні сфери співпраці [15, с. 25]. Водночас узагальнений аналіз всіх угод Китаю демонструє тенденцію уникати підписання офіційних союзів та вибірковість у положеннях двосторонніх договорів [2, с. 107].

У межах Глобального Півдня Китай особливо зосереджується на країнах, які він розглядає як центральні держави в кожному регіоні. Хоча китайські розуміння дипломатичної географії взаємодії змінюються з часом, до центральних держав регіонів часто входять Індонезія, Сінгапур і Таїланд у Південно-Східній Азії; Індія і Пакистан у Південній Азії; Казахстан у Центральній Азії; Єгипет, Ефіопія та Нігерія в Африці, Іран і Саудівська Аравія на Середньому Сході; Аргентина та Бразилія у Латинській Америці [15, с. 5]. Характерною рисою китайської дипломатії є стратегія підтримки партнерських відносин, зокрема з центральними державами, які є регіональними суперниками одна з одною, часто намагаючись використовувати дипломатію самітів та форуми регіональної співпраці, щоб зменшити напруженість у цільовому регіоні [10, с. 150].

Іншим вектором діяльності є надання Китаєм фінансової допомоги для досягнення цілей як політичного спрямування, так і нарощування торгівлі, що стало особливо активізуватися після створення у 2018 році Агентства міжнародного співробітництва Китаю для координації допомоги [3, с. 18]. На початку правління Сі Цзіньпіна Китай намагався сформувати міжнародні норми та правила в нових сферах політики, де КНР матиме перевагу як суб'єкт, що активізував дані вектори політики раніше за інших. Сі описує ці сфери як «нові кордони», і вони включають такі галузі політики як космос, морські глибини, полярні регіони, Інтернет, ядерна безпека, боротьба з корупцією та зміна клімату [5, с. 188].

Окремою важливою складовою зовнішньої політики КНР є її довгострокові цілі. Китай використовує термін «основні інтереси» для визначення тих ключових цілей, що визначають вибір векторів зовнішньої політики [11, с. 193]. Ця концепція була розроблена дипломатом Дай Бінгуо за часів адміністрації Ху Цзіньтао, а до відповідних основних інтересів відносяться: збереження влади КПК, продовження соціального та економічного зростання КНР та збереження суверенітету та територіальної цілісності, що постає особливо актуальним у контексті територіальних суперечок, що наявні у КНР з іншими державами – Китай також розглядає ці ключові інтереси як червоні лінії, які інші держави

не повинні перетинати [11, с. 193]. Наголос Китаю на національному суверенітеті виникає з його історичного досвіду, що набув важливого значення після «Опіумних війн» XIX століття [14, с. 51].

Визначальною характеристикою зовнішньої політики КНР є ще той фактор, що з каденції Сі Цзіньпіна концепція «Спільноти спільної долі людства» стала одним з провідних формулювань зовнішніх відносин Китаю [15, с. 6]. Політолог та дослідник Індіанського університету Д. Шляпентох стверджує, що Сі та його вище керівництво розробляють плани глобального панування на основі швидко зростаючої економічної могутності, ідеологічною основою яких виступає спеціальна суміш марксизму й лєнінізму в поєднанні з історичними претензіями Китаю на світове панування. Торгова політика КНР та прагнення до доступу до основних природних ресурсів, таких як газ, сформульовані в термінах цих ідеологічних підходів. Пекін врівноважує суто економічні цілі з геополітичними стратегіями щодо США, Росії та інших держав [16].

Дослідник та попередньо професор Каліфорнійського університету в Берклі, Лоуелл Дітмер стверджує, що, маючи справу з метою панування над Східною Азією, Пекін повинен жонглювати своїми відносинами зі Сполученими Штатами, які мають більшу військову та економічну силу в регіоні через тісні зв'язки США з Японією, Південною Кореєю, Тайванем, В'єтнамом, Австралією та іншими країнами [8].

З кінця 1990-х років Китай сформулював свою нову концепцію безпеки, головним принципом якої є те, що жодна держава, навіть найпотужніша, не здатна самостійно впоратися з усіма викликами безпеки [17, с. 71], що підштовхує КНР розширювати вплив та заручатися новими союзниками. Останніми роками Китай виявляв помірний рівень зацікавленості до Карибського регіону, проте не в таких масштабах, як інтерес до Азії та Африки. КНР нарощує зв'язки з Кубою, Багамськими островами, Ямайкою, Домініканською Республікою та Гаїті, а також Колумбією. Ці країни незначного рівня впливу до 2019 року помітно не змінили своєї зовнішньої чи внутрішньої політики через появу нових економічних зв'язків з Китаєм. Тим не менш, уряди стали надавати більше уваги поглядам КНР [1, с. 6–7]. З іншого боку, таке спрямування Пекіну на Карибський басейн викликає все більше занепокоєння у США, тому надалі зростання ескалації між країнами, що борються за світове панування, є ймовірною в регіоні [13].

У 2014 році Сі Цзіньпін оголосив про Нову концепцію безпеки Азії на саміті Наради зі взаємодії та зміцнення заходів довіри в Азії (НВЗДА), підкреслюючи, що країни Азії можуть впоратися зі своєю безпекою без участі США, основою нової концепції безпеки регіону є те, що «азіати повинні вирішувати проблеми Азії, як і безпеку в Азії мають

підтримувати азіати» [17, с. 97]. Варто відзначити, що даний захід відбувся у травні, а отже, з перспективи України, – після початку загарбницької війни РФ проти України, що на момент саміту вже кілька місяців (з лютого 2014) утримувала в анексії Кримську АР, а також розпочала окупацію частин Донецької та Луганської областей. На той час геополітична ситуація розгортається таким чином, що занепокоєння щодо проблеми порушення територіальної цілісності України виникають переважно у країн Заходу, тоді як Китай фокусується на справах Азійсько-Тихоокеанського регіону з метою закріплення свого впливу та забезпечення стійкості в Азії [18]. У даному контексті, війна в Україні не виступала такою проблемою, що суттєво впливала на зовнішню політику КНР, а отже залишалася лише частиною китайського зовнішньополітичного фокусу уваги.

Ситуація не набула кардинальних змін й з початком повномасштабного російського вторгнення. З одного боку, Пекін став приділяти обставинам навколо України більше уваги, зокрема, за рахунок декларування «поваги до інтересів обох сторін», висування пропозицій можливого «мирного плану» [20]. З іншого боку, від 2022 року війна в Україні почала приносити проблеми й для Китаю, зокрема через санкційний удар з боку США та ЄС по РФ, з якою КНР мала тісні торгово-економічні зв'язки. При цьому, навіть з офіційно нейтральною позицією до російсько-української війни, Китай, протягом 2022 року, ще зберігав формат «відносин безлімітної дружби» з РФ [20], а також був залучений до обхідних ланцюжків закупівлі Кремлем підсанкційних товарів та обладнання подвійного призначення [19].

Щодо санкцій, то Китай загалом скептично ставиться до їх ефективності, часто характеризуючи їх як «західний інструмент гноблення», що посилює напруженість у зовнішніх відносинах [14, с. 107–108]. Китай виступає проти використання односторонніх санкцій і торговельної дискримінації для досягнення зовнішньополітичних цілей і загалом декларує позицію прихильника глобальної вільної торгівлі [6, с. 16]. Китай виступає за роль СОТ як головного багатостороннього торговельного форуму – темп двосторонніх переговорів відносно угоди про вільну торгівлю в Китаї прискорився з 2007 року, коли відповідні угоди були визначені національним пріоритетом після 17-го національного конгресу КПК [4, с. 153].

У своїй зовнішній політиці Китай наголошує на принципі невтручання. [15, с. 336] Такий акцент на невтручанні декларується відповідно до закріпленої у Статуті ООН ідеї поваги до суверенітету держав-членів. [10, с. 71] Погляд Китаю полягає в тому, що міжнародне втручання, особливо застосування сили згідно з Розділом IV Статуту ООН, є законним лише з дозволу Ради Безпеки та згоди

залучених сторін. Також КНР притримується позиції, що багато внутрішніх криз або конфліктів виходять за рамки мандата Ради Безпеки [14, с. 107]. Як наслідок китайських принципів невтручання, Китай стверджує, що й інші країни не повинні втручатися в справи, які Китай вважає своїми внутрішніми [15, с. 336]. Відповідно у рамках власної політики невтручання, КНР не підтримує опозиційні рухи в інших країнах, особливо ті, що виступають за сепаратизм. [10, с. 71] У розрізі відносин, коли уряд КНР надає послаблення щодо боргових зобов'язань, то він зазвичай не вимагає від країн-реципієнтів змінювати свою внутрішню макроекономічну політику [3, с. 134–135].

Підхід Китаю до невтручання був особливо добре сприйнятий у його відносинах з африканськими країнами [15, с. 336]. На Форумі китайсько-африканського співробітництва 2018 року Сі Цзіньпін підкреслив «п'ять ні», якими керується його зовнішня політика у відносинах з африканськими країнами та іншими країнами, що розвиваються. Даний перелік включає: невтручання в пошук шляхів розвитку інших країн, які відповідають їхнім національним умовам; невтручання в внутрішні справи; ненав'язування волі КНР іншим; не висувати політичних умов для іноземної допомоги; та не шукати політичних інтересів в інвестиціях і фінансуванні [14, с. 108–109].

Водночас, в окремих випадках Китай все ж змінював свій підхід до невтручання, зокрема через політичні проблеми, пов'язані з Африкою. Ці зміни розпочалися в 2006 році, коли під тиском західних урядів і літніх Олімпійських ігор 2008 року в Пекіні Китай змінив свою позицію щодо конфлікту в Дарфурі або під час лівійської кризи 2011 року, коли тиск з боку Африканського Союзу та Ліги арабських держав спонукав КНР підтримати ембарго на поставки зброї, заборону на поїздки та заморожування активів і утриматися від голосування за резолюцію Ради Безпеки ООН 1973, що встановлювала безпальотну зону [15, с. 338].

Під час президентства Ху Цзіньтао Китай почав посилювати значення, яке він надавав відносинам із країнами Глобального Півдня, – ця тенденція продовжилася й під час правління Сі Цзіньпіна [10, с. 79]. Прояв геополітичного погляду на Південь, є часте голосування Китаю в ООН на основі позиції регіональних груп, таких як Африканський Союз або Ліга арабських держав [14, с. 82]. Варто відзначити, що КНР відіграє важливу роль у сприянні співпраці між південними країнами світу у сфері зміни клімату та чистої енергії [12, с. 18]. Зокрема, Китай бере участь у розвитку іноземної енергетичної інфраструктури через ініціативу «Один пояс, один шлях» [12, с. 221]. Окрім того, програма «Десять, сто, тисяча» виступає всеосяжною ініціативою КНР щодо співпраці Південь-Південь у боротьбі зі зміною клімату. Станом на

2023 рік Китай підписав партнерські угоди з принаймні 27 іншими країнами, що розвиваються, як частину цієї ініціативи [12, с. 224]. Через створення ОПОШ та інших економічних механізмів для співробітництва Південь-Південь, Китай прагне позиціонувати себе як глобального лідера Глобального Півдня на протигагу країнам Глобальної Півночі [10, с. 125]. У сукупності з даними інструментами, БРИКС постає додатковим механізмом співпраці Китаю з Глобальним Півднем і функціонує як форум для координації політики між його членами [11, с. 249], особливо, враховуючи розширення даної організації.

Висновки. Таким чином, зовнішня політика КНР демонструє системний та стратегічно орієнтований характер, спрямований на посилення її позицій у глобальній системі міжнародних відносин. Основним елементом такої політики є багатовекторний підхід, що дозволяє КНР інтегруватися у різні регіональні і глобальні процеси, балансуючи між економічними, політичними та безпековими інтересами. Ключовою ініціативою, яка визначає сучасний зовнішньополітичний курс Китаю, виступає «Один пояс, один шлях», впровадження якої слугує водночас інструментом економічної експансії та засобом укріплення зв'язків із країнами-партнерами у контексті периферійної дипломатії. Активна співпраця з країнами Глобального Півдня свідчить про прагнення Китаю трансформувати наявний світовий порядок з акцентом на власному лідерстві.

У рамках окресленої політики, для України відкривається спектр можливостей, пов'язаних з потенційними варіаціями українсько-китайської співпраці. З одного боку, підвищений інтерес Китаю до розвитку інфраструктурних проєктів по всьому світу дозволяє моделювати такі сценарії, що включатимуть сприяння КНР, зокрема щодо інвестицій у подальшому повоєнному відновленні України. При цьому, зовнішня політика КНР характеризується помірним фокусом уваги до проблем війни РФ проти України, що постає лише одним з побічних факторів, що впливають на становище КНР на міжнародній арені. Оскільки пріоритетом зовнішньої політики Китаю є забезпечення політичних та економічних інтересів КНР, то Україна може розраховувати на підвищення лояльності лише за умови попереднього формування внутрішньополітичних підстав інвестиційної привабливості. З іншого боку, враховуючи досвід долучених до китайських інвестицій країн Глобального Півдня, активізація такої політики може нести загрози для суб'єктності реципієнта, перетворюючи Україну на об'єкт зовнішньої політики КНР. Разом з тим, у поточному вимірі задекларованого Пекіном нейтралітету, Україна не може розраховувати на КНР як політичного партнера та економічного донора на рівні західних партнерів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Анісов А. О. Особливості позиціонування КНР на міжнародній арені. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2022. Т. 1, № 14. С. 6–11. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/12051> (дата звернення: 23.06.2025).
2. Розвиток геополітичної ситуації у світі у 2014 році. *Борисфен Інтел*. URL: https://bintel.org.ua/nash_archiv/archiv-geopolitika/itogi2014-full/ (дата звернення: 23.06.2025).
3. Росія використовує Центральну Азію як «чорний хід» для товарів військового призначення з Китаю, – WSJ. *Texty.org.ua – статті та журналістика даних для людей*. URL: <https://texty.org.ua/fragments/111918/rosiya-vykorystovuye-centralnu-aziyu-yak-chornyj-hid-dlya-tovariv-vijskovoho-pryznachennya-z-kytayu-wsj/> (дата звернення: 23.06.2025).
4. Brown K. *China Incorporated: The Politics of a World Where China Is Number One*. Bloomsbury Publishing Plc, 2023.
5. Chen M. *Latecomer's Rise: Policy Banks and the Globalization of China's Development Finance*. Cornell University Press, 2024.
6. Cheng W. *China in Global Governance of Intellectual Property: Implications for Global Distributive Justice*. Springer International Publishing AG, 2023.
7. Cheung O. *Political Thought of Xi Jinping*. Oxford University Press, Incorporated, 2024.
8. *China and Eurasian Powers in a Multipolar World Order 2.0: Security, Diplomacy, Economy and Cyberspace*. Routledge, 2023. 274 p.
9. *China and Ukraine: The Chinese debate about Russia's war*. ECFR. URL: <https://ecfr.eu/publication/china-and-ukraine-the-chinese-debate-about-russias-war-and-its-meaning-for-the-world/> (date of access: 23.06.2025).
10. Curtis S., Klaus I. *Belt and Road City: Geopolitics, Urbanization, and Chinas Search for a New International Order*. Yale University Press, 2024.
11. Dittmer L. *China's Asia: Triangular dynamics since the Cold War*. 2018. 289 p.
12. Fulton J., Sim L.-C. *Asian Perceptions of Gulf Security*. London : Routledge, 2022. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003227373> (date of access: 23.06.2025).
13. Garlick J. *Advantage China: Agent of Change in an Era of Global Disruption*. Bloomsbury Academic & Professional, 2023.
14. Kironska K., Turcsanyi R. Q. *Contemporary China*. London : Routledge, 2023. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003350064> (date of access: 23.06.2025).
15. Lewis J. I. *Cooperating for the Climate: Learning from International Partnerships in Chinas Clean Energy Sector*. MIT Press, 2023.
16. MacDonald S. *Sino-Caribbean Relations in a Changing Geopolitical Sea*. *Journal of Chinese Political Science*. 2019. Vol. 24, no. 4. P. 665–684. URL: <https://doi.org/10.1007/s11366-018-09590-y> (date of access: 23.06.2025).
17. Meng W. *Developmental Peace: Theorizing China's Approach to International Peacebuilding*. Ibidem Verlag, 2023.

18. Shinn D. H., Eisenman J. China's Relations with Africa: A New Era of Strategic Engagement. Columbia University Press, 2023.

19. Shlapentokh D. China Quest for Global Predominance. *Perspectives on Political Science*. 2019. Vol. 49, no. 1. P. 12–26. URL: <https://doi.org/10.1080/10457097.2019.1612507> (date of access: 23.06.2025).

20. Zhao S. Dragon Roars Back: Transformational Leaders and Dynamics of Chinese Foreign Policy. Stanford University Press, 2022.

REFERENCES:

1. Anisov A. O. Osoblybosti pozytsionuvannia KNR na mizhnarodniy areni [Peculiarities of China's positioning on the international arena]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa [in Ukrainian]*. 2022. V. 1, № 14. P. 6–11. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/12051> (date of access: 23.06.2025).

2. Rozvytok heopolitychnoyi sytuatsiyi u sviti u 2014 rotsi [Development of the geopolitical situation in the world in 2014]. *Borysfen Intel [in Ukrainian]*. URL: https://bintel.org.ua/nash_archiv/arxiv-geopolitika/itogi2014-full/ (date of access: 23.06.2025).

3. Rosiya vykorystovuye Tsentralnu Aziyu yak "chornyi hid" dlia tovariv viyskovoho pryznachennia z Kytayu, – WSJ [Russia uses Central Asia as a «backdoor» for military goods from China, – WSJ]. *Texty.org.ua – statyi ta zhurnalistyka danyh dlia liudey [in Ukrainian]*. URL: <https://texty.org.ua/fragments/111918/rosiya-vykorystovuye-centralnu-aziyu-yak-chornyj-hid-dlya-tovariv-viyskovoho-pryznachennia-z-kytayu-wsj/> (date of access: 23.06.2025).

4. Brown K. China Incorporated: The Politics of a World Where China Is Number One. Bloomsbury Publishing Plc, 2023.

5. Chen M. Latecomer's Rise: Policy Banks and the Globalization of China's Development Finance. Cornell University Press, 2024.

6. Cheng W. China in Global Governance of Intellectual Property: Implications for Global Distributive Justice. Springer International Publishing AG, 2023.

7. Cheung O. Political Thought of Xi Jinping. Oxford University Press, Incorporated, 2024.

8. China and Eurasian Powers in a Multipolar World Order 2.0: Security, Diplomacy, Economy and Cyberspace. Routledge, 2023. 274 p.

9. China and Ukraine: The Chinese debate about Russia's war. *ECFR*. URL: <https://ecfr.eu/publication/china-and-ukraine-the-chinese-debate-about-russias-war-and-its-meaning-for-the-world/> (date of access: 23.06.2025).

10. Curtis S., Klaus I. Belt and Road City: Geopolitics, Urbanization, and Chinas Search for a New International Order. Yale University Press, 2024.

11. Dittmer L. China's Asia: Triangular dynamics since the Cold War. 2018. 289 p.

12. Fulton J., Sim L.-C. Asian Perceptions of Gulf Security. London : Routledge, 2022. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003227373> (date of access: 23.06.2025).

13. Garlick J. Advantage China: Agent of Change in an Era of Global Disruption. Bloomsbury Academic & Professional, 2023.

14. Kironska K., Turcsanyi R. Q. Contemporary China. London : Routledge, 2023. URL: <https://doi.org/10.4324/9781003350064> (date of access: 23.06.2025).

15. Lewis J. I. Cooperating for the Climate: Learning from International Partnerships in Chinas Clean Energy Sector. MIT Press, 2023.

16. MacDonald S. Sino-Caribbean Relations in a Changing Geopolitical Sea. *Journal of Chinese Political Science*. 2019. Vol. 24, no. 4. P. 665–684. URL: <https://doi.org/10.1007/s11366-018-09590-y> (date of access: 23.06.2025).

17. Meng W. Developmental Peace: Theorizing China's Approach to International Peacebuilding. Ibidem Verlag, 2023.

18. Shinn D. H., Eisenman J. China's Relations with Africa: A New Era of Strategic Engagement. Columbia University Press, 2023.

19. Shlapentokh D. China Quest for Global Predominance. *Perspectives on Political Science*. 2019. Vol. 49, no. 1. P. 12–26. URL: <https://doi.org/10.1080/10457097.2019.1612507> (date of access: 23.06.2025).

20. Zhao S. Dragon Roars Back: Transformational Leaders and Dynamics of Chinese Foreign Policy. Stanford University Press, 2022.

The transformation of China's foreign policy at the current stage

Prykhnenko Maksym Ivanovych

PhD in Political Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of International Relations and Foreign
Policy
Vasyl' Stus Donetsk National University
600-richchia str., 21, Vinnytsia, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5228-6253

Anisov Artur Oleksandrovych

Master of International Relations
ORCID: 0000-0002-5118-3666

Modern international relations are characterized by increased dynamism and variability, which gives special importance to the factor of great powers, whose foreign policy steps can influence the global order. Against the background of the growing economic and political influence of the People's Republic of China in the post-bipolar world, the relevance of studying the priority areas of its foreign policy is significantly increasing, in particular for Ukraine. Since the level of Ukraine's defense capability directly depends on global trends, understanding Beijing's foreign policy guidelines is critically important for the formation of national foreign policy decisions.

The purpose of the study is to analyze the features of the transformation of the vectors of the PRC's foreign policy at the current stage and determine the most priority areas of its implementation.

The study used such methods as a systemic approach, deductive and inductive approaches, the method of content analysis, as well as the principle of historicism.

As a result of the study, it was established that the foreign policy of the PRC is systemic, strategically oriented and aimed at strengthening China's position in the global system. It is determined that the basis of foreign policy is a multi-vector approach that integrates the PRC into various regional and global processes, balancing between economic, political and security interests. The review of the «One Belt, One Road» initiative, which combines economic expansion with strengthening ties within the framework of peripheral diplomacy, as well as a cross-section of the PRC's active cooperation with the countries of the Global South, which demonstrates China's desire to expand the sphere of its own leadership, is carried out, which demonstrates China's desire to expand the sphere of its own leadership. The study outlines the potential opportunities for Ukraine that the PRC's foreign policy opens, regarding investments in post-war reconstruction. Attention is paid to the moderate focus of the PRC on the Russian Federation's war against Ukraine, as well as the factor of dependence of China's loyalty on investment attractiveness. Considering the experience of the countries of the Global South, it is determined that the activation of the economic vector of the PRC's foreign policy may threaten the subjectivity of the recipient, which creates potential challenges for Ukraine in terms of a possible strengthening of the partnership.

Key words: China, foreign policy, economy, investment, influence.